

Aluks ne kuvaviestit naurattivat -tekstitys

[00:00:02] Metti Vuosku

TurvaX -podcastissa käsitellään paikoin raskaita teemoja, kuten rasismia, häirintää, onnettomuuksia, väkivaltaa ja päihteidenkäyttöä.

[00:00:24] Kertoja

Mulle alkoi tulla kummallisia viestejä ensiksi WhatsAppiin tuntemattomista numeroista. Niissä oli monesti inhottavan tuntuisia tällaisia niinku seksuaalissävytteisiä ehdotuksia. Mä ihmettelin sitä kovasti, että tuleeko ne viestit väärään numeroon tai että miksi niitä tulee, mutta silloin annoin sen asian vaan olla. Ajattelin, että eikös tällaisia viestejä nyt vaan kaikille joskus tule. Viestejä alkoi tulla koko ajan enemmän ja ne tuli aina monista eri numeroista, joskus jopa yksi minuutin aikana tuli monesta eri numerosta ja se tuntui sellaiselta systemaattiselta pommitukselta.

[00:00:58] Kertoja

Mä yritin jäljittää niitä numeroita ja suuntanumerot yleensä yhdisty johonkin ulkomaille. Sitten alkoi tulla kuvaviestejä ja miesten sukupuolielimistä ja ihan aluksi se tuntui huvittavalta ja naurettiin kavereiden kanssa, että jaahas tällaista tänään. Aika nopeasti se kuitenkin alkoi ahdistamaan, koska ei yhtään voinut tietää kuka sen takana on. Mä muistan, kuinka mä kerroin kävelen kauppakeskuksen käytävällä ja menin useamman sellaisen miesporukan ohi matkalla ja muista miten ahdistunut olo tuli, kun ajattelin että mitä jos joku niistä miehistä olisikin sen takana.

[00:01:31] Kertoja

Jossain vaiheessa niitä viestejä alkoi tulla somessa yksityisviestinä ja nekin tuli sellaisilta tileiltä, mistä ei voinut päätellä kuka niiden takana on ja onko siellä edes mikään yks aito ihminen. Sitten kun sitä oli jatkunut, otin yhteyttä somepoliisiin. Sain tietää, että ilmeisesti joku häirikkö oli saanut mun puhelinnumeron käsiinsä jotenkin.

[00:01:51] Kertoja

Sitä ei tutkittu sen enempää, mutta se poliisi antoi mulle kaks vaihtoehtoa joko puhelinnumeron vaihto tai systemaattinen ilmianto ja blokkaukset kaikkialla. Se numeronvaihto olisi ollut se nopeampi ja varmempi tapa, mutta musta tuntui ärsyttävältä, että mun pitäisi vaihtaa puhelinnumero, joka mulla on ollut koko mun elämän sen takia että joku tekee mulle kiusaa. Mä päätin kokeilla sitä estämistä ja ilmiantoa ja kun olin tarpeeksi monta kertaa sinnikkäästi estänyt ja ilmiantanut niitä viestejä, ne ensin vähenivät ja lopulta loppui.

[00:02:23] Metti

Tervetuloa kuuntelemaan TurvaX -podcastia. TurvaX pohtii, miten juuri minä ja miten juuri sinä voit vaikuttaa omaan ja muiden turvallisuuteen. Tässä kodissamme mietitään näitä teemoja ja kurkistetaan turvallisuuden eri tasoihin sellaisilla alueilla, jotka vaikuttavat suoraan opiskelijoiden ja oppilaitoksien arkeen.

[00:02:41] Metti

Alussa me kuulumme Sannin tarinan, joka tuntuu olevan nykymaailmassa surullisen yleinen.

[00:02:46] Metti

Digimaailman turvallisuudesta mun kanssa tänään on juttelemassa oikeustieteen tohtori, poliisioikeuden dosentti ja Tampereen kaupungin turvallisuuspäällikkö Henri Rikander. Tervetuloa.

[00:02:55] Henri

Kiitos mahdollisuudesta.

[00:02:57] Metti

Sanomattakin selvää, että tällaista häirintä viestien saaminen on ahdistavaa ja kuormittavaa. Mutta mitä tällaisesta viestien lähettämisestä voi seurata sille lähettäjälle?

[00:03:10] Henri

Niin...! jos nyt mietitään ensinnäkin tätä mitä seksuaalirikoslainsäädännön uudistuksen myötä tullut niin esimerkiksi tällainen "dick picin" lähettäminen, niin se on jo rangaistavaa tekoa. Eli jos sitten tuntemattomille ihmisille tällaista lähetetään, niin siitä seuraamuksia voi tulla, mutta jos mietitään tuota tarinaa yleensäkin mistä äsken kuultiin niin-

[00:03:33] Henri

Niin ensimmäisenähän pitää miettiä, että minkälaista sisältöä itse jakaa aina sosiaaliseen mediaan, minkälaista houkuttelevuutta se on. Minkälaisella näkyvyydellä sitä tietoa jaetaan? Tägätäänkö sinne esimerkiksi omaa asuinalueensa, omia kotipihojansa, joista voidaan löytää ihminen eli tällainen fraasi on, että; "Jaettu tieto on menetetty tieto."

[00:03:59] Henri

Eli aina haluan korostaa sitä, että suojele sitä yksityisyyttä, kun mietitään sitä, että minkälaisessa maailmassa me tällä hetkellä eletään, niin yli 100 vuotta sitten se valta perustui kultaan. Sitten tuli tää öljy 50, 60, 70-luku ja nyt se valta haetaan datan kautta, tiedon kautta. Ja se on nyt se mitä niin kun erilaiset somejätitkin haluavat haalia meistä. Eli semmoinenkin ajatus voi miettiä, että jos et sinä maksa jostain palvelusta niin se tuote olet sinä itse.

[00:04:30] Henri

Ja tämä on nyt se mihinkä pitää herätä somen käytössä huomioitavana seikkana ottaa.

[00:04:38] Metti

Joo, tämä on kiinnostavaa. Tavallaan se tähänkin pätee se ajatus, että ei ole ilmaisia lounaita niin sanotusti, että tavallaan jollain tavalla maksamme siitä kuitenkin.

[00:04:49] Metti

Tuolla verkossa liikkuu hirveästi kaikenlaisia kuvia videoita... Erilaisia tietoja, on se data sitten mitä hyvänsä. Joiden alkuperä on tosi vaikea arvailla. Joskus siellä voi olla just vaikka tällaista epäsovivaa materiaalia, mutta voiko olla seurauksia ja millaisia seurauksia voi olla, jos mä esimerkiksi jaan jonkun toisen kuvia tai tietoja tai häneen liittyvää dataa? Mitä siitä voi seurata?

[00:05:16] Henri

Niin, jos esimerkiksi yksityis- yksityisyyteen liittyvää tietoa jaetaan; esimerkiksi nuoret ovat bileissä ja siellä sitten on joku- on todella huonossa kunnossa sammuneena pöydällä, niin sen jakaminen- niin voidaan lähteä rankomaan siitä. Sitten kaikki tämmöiset yksityinen tieto esimerkiksi kahden välillä, joka on ollut, niin sitäkin sekin voidaan mennä rangaistuksen piiriin, että tavallaan jokainen tieto- sellainen mitä et omalla naamallasi voi kertoa Aamulehden haastattelussa, niin kannattaisi jättää siellä somessa jakamatta. Esimerkiksi pahoinpitelyvideoita mitä nyt on ollut paljon jaossa, niin niissäkin menee rangaistukset vuoden puolelle. Eli jos olet saanut tämmöisen seksuaaliteon missä nämä, kun nähdään tai sitten väkivallan teon niin ei sitä nyt kannata jakaa sitten eteenpäin.

[00:06:08] Henri

Vaan siinä tilanteessa ottaa yhteyttä sitten turvalliseen aikuiseen ja sitten myös se ilmoittaa ehkä sille lähettäjällekin, että nyt ei hirveästi kannattaisi enää tätä jakaa.

[00:06:20] Metti

Tässä aina välillä törmään siihen, että kun on saanut just vaikka tällaisia ”dick picejä” tai muuta tällaista epäsovivaa sopivaa matskua tai jostain on levitetty jotain kuvaa mitä mihin hän ei antanut lupaa ja siihen reagoidaan sillä tavalla, että; ”se oli läppä” tai jotenkin suhtaudutaan siihen tavallaan uhriin, tai siihen, jonka joka tässä kärsii siitä teosta, niin siihen suhtaudutaan vähän vähätellen, että; ”älä nyt leikistä suutu”.

[00:06:45] Metti

Onko olemassa- voiko tällaisella kuormittaa liikaa esimerkiksi läheisiä aikuisia tai poliisia tai pitääkö aina olla valmis ottamaan pitämään puolia näissä asioissa?

[00:07:00] Henri

Ehdottomasti pitää ottaa yhteyttä ja se ei ole aikuisen kuormittamista. Eli muistetaan että lapsen oikeudet on aikuisten velvollisuuksia. Se ei ole aikuisten kuormittamista. Eli jos tällainen tapaus tulee, että tulee kuvia tai epämääräisiä yhteydenottoja, niin ehdottomasti siitä pitää ottaa yhteyttä aikuiseen.

[00:07:25] Henri

Meillä on ihan tuore ratkaisu esimerkiksi Pirkanmaan käräjäoikeudessa missä oli tämmöinen, tuota erityisesti somen kautta kontaktoitunut ja teot somenkin kautta tehnyt henkilö, joilla oli 118 asianomistajaa ja hänet tuomittiin yli 100:ta erilaisesta rikoksesta, jotka olivat erityisesti näitä seksuaalirikoksen eri muotoja ja siellä se avaintekijä oli se, että nuoret ottivat yhteyttä opettajaan ja siitä se vyyhti lähti. Eli siellä siis, kun mietitään sitä 118:a asianomistajaa, että näin monella oli semmoinen hiljainen painolasti päällä. Ja sitten jossain vaiheessa nämä 10 ihmistä otti sitten yhteyttä aikuiseen ja se vyyhti lähti aukeamaan.

[00:08:04] Henri

-Eli pienellä kynnyksellä. Toinen juttu on myös se, että näistä pitäisi ennakkoon puhua etukäteen todella paljon, että minkälaista käyttäytymistä somessa voi olla. Minkälaista tietoa siellä saa jakaa. Tavallaan se yhteisö itsessään, jos vaikka koulumaailmaakin mieltii, niin se että säännöllisesti keskustellaan, että mikä on OK? Ei pelkästään puhuta tämmöistä seksuaalisuuden puolellekin menevästä nettitoiminnasta vaan ylipäättänsä esimerkiksi, missä informaatio - disinformaatio eli se, että minkälaista medialukutaitoa meillä pitäisi olla, jotta me ymmärretään, että; ”Ahaa, että nyt mä voinkin olla tavallaan jonkun propagandan väline itsekin, kun jaan tätä tietoa.” Niin tämmöisen medialukutaidonkin keskustelua haluaisin herätellä sekä kouluissa vapaa-ajalla perheissä niin paljon enemmän.

[00:08:57] Metti

Tuossa tuli tosi monta hyvää pointtia. Edelleen mä nostaisin erityisesti jotenkin monesti jotenkin itseä on-itseä koskevat asiat on vaikea ottaa vakavissaan, mutta yleensä just se, että jos kaveri saa jonkun, vaikka inhottavan viesti, niin silloin siinä on paljon helpompi lähteä puolustamaan sitä kaveria, että siinä on just tärkeätä ajatella, että se, että mä itse nostaisin jonkun ilmi toisin ilmi sen että mua on häiritty niin samalla mä saatan auttaa niitä 100:aa muutakin ihmistä joita on häiritty.

[00:09:24] Metti

Ja toinen asia on just tää ja tää valeuutiset ja tää tavallaan tiedon hajoaminen. Mitä sä ajattelet, että pitää tehdä, jos vaikka kaveri hurahaa johonkin tota selvästi propagandatietoon tai johonkin tällaiseen? Miten on silloin - miten kannattaa toimia itse?

[00:09:46] Henri

Niin, me puhutaan nyt medialukutaidosta isossa kuvassa ja se, että mitä paremmat valmiudet meillä on keskustella erilaisista näkökulmista, niin sehän on yhteiskunnan demokraattisen yhteiskunnan toimintaedellytys. Mutta sitten jos tulee tämmöinen hurahaminen eli lähdetään populisminkin kautta liikkeelle, puhutaan tämmöisestä asioiden yksinkertaistamisesta, niin se on yksi - yksi tämmöinen, toiminnan muoto.

[00:10:15] Henri

Monimutkaisiin asioihin ei ole koskaan olemassa yksinkertaista ratkaisua, että se pitää ymmärtää.

[00:10:22] Henri

Kuinka sitten keskustella niin, niin tavallaan vastakkainasetteluahan meidän pitää välttää, kun mietitään somea yleensäkin, minkälaisena keskustelupuolet - niin sehän luo jakolinjoja se syventää niitä, se leventää niitä ja sitten kun mietitään, että siellä joskus on jopa tiettyjä tahoja, jotka haluavat tän tyyppistä toimintaa...

[00:10:43] Henri

-Eli tää on niin hirveän monialoitteinen kysymys, että pitää miettiä, että mistä kaikkialta sitä lähestytään? Sitten kun mietitään se, että tämmöinen meidän somepuolellemme voi tulla puhtaasti ihan väärennettyä tietoa... Ei pelkästään sitä, että joku asia on väärinymmärretty, vaan voidaan luoda ihan tarkoituksella valetietoa, jonka katsotaan, että oppoako tämä?

[00:11:11] Henri

Nuorille tietyn tyyppinen tieto on suunniteltu toisella tapaa, kuin esimerkiksi aikuisille- tai sitten poliittiselle taholle ja tämän kautta pitää aina hahmottaa myös se, että kenelle tätä tietoa jaetaan? Minkälaiseen tietoon me puututaan ja sitten se, että tämmöisessä tiedossa mitä jaetaan niin sinne voi olla hyvinkin vahva tämmöinen tunnepitoinen sisältö, eli tavallaan vetoava tarina ja nyt sitten tämmöistä on tapahtunut, mutta se välttämättä ei ole edes totta.

[00:11:43] Henri

Voi olla tämmöistä - haetaan irrotettuja valokuvia, mitä sitten jaetaan tietyllä toisella tarinalla ja tavallaan, että jos me puhumme medialukutaidosta ja sosiaalisen median lukutaidosta, niin meillä on ihan valitettava tuore tapaus tältä viikolta, että meidän johtava- yksi johtava iltapäivälehdessä toimittaja on nimenomaan syyllistynyt tällaiseen toimintaan. Missä kuvat ja teksti eivät pitäneet paikkaansa ja tämmöinen tunteisiin vetoava narratiivi- niin oli sellaista, että nyt ne kaikki jutut on poistettu ja nyt tämän kyseisen henkilön toimituksellista työtä tarkastellaan monessa muussa kansainvälisessäkin lehdessä.

[00:12:24] Henri

Joo että kyllä meillä meidän pitää olla hereillä tässä medialukutaidossa monessakin suunnassa.

[00:12:31] Metti

Siellä voi tietysti olla hirveän monenlaisia - monenlaisia motiiveja takana, mutta mitä esimerkiksi voi olla takana jos - mikä voi olla motiivi sellaisella, joka jakaa tuollaisen jonkun valheellisen- vaikka tunteisiin vetoavan tarinan? Halutaanko siellä rahaa vai mitä siellä halutaan? Mitä ne voi olla ne motiivit?

[00:12:48] Henri

No siis, jos mietitään vaikka trollaus, niin joku vaan saattaa nauttia siitä, että aiheuttaa hämmennystä ja vie sitten keskustelua toiseen suuntaan. Joku voi tehdä sitä. Sitten voi olla tällaista toimintaa, missä yritetään muuttaa niin kun alueellista mielipidettä. Pitää muistaa myös esimerkiksi nämä some influencerit, niin hekin tekevät siitä rahasta sitä vaikuttavuutta. Eli he tuottavat tiettyä tuotetta esille ja siinä on taas taloudellinen näkökulma, että he näyttävät tiettyä välineistöä tiettyä pukeutumista, tarpeistoa, ruokaa, jotain muuta.

[00:13:25] Henri

Ja se on kaupallista toimintaa heille ja sitten tätä kautta he ansaitsevat elantonsa, että sekin on yksi niin kun mediaympäristön vaikuttamistapa.

[00:13:35] Metti

Kyllä nykyään onneksi täytyy aina ilmoittaa se, jos on kaupallinen yhteistyö, eikö täydy?

[00:13:40] Henri

Kyllä pitää ilmoittaa, mutta joskus se ei ihan täyty.

[00:13:43] Metti

Sehän voi olla just niin, että kaikki influencerit, jotka pienesti tekevät, ei edes välttämättä tiedä sitä, mutta itse olen hyvin tyytyväinen siihen, että pystyn edes jonkin verran reagoimaan siihen, että onko tämä mulle myyntiä vai onko tämä oikeasti aitoa suosittelua, johon ei liity tällaista taustaa.

[00:14:00] Metti

Sosiaalinen media uudistuu hurjaa vauhtia ja monesti ne käyttöehdot ovat hirveän pitkiä, että niiden lukemiseen menisi niin kauan, että ihmiset jättävät ne lukematta. Sitten ollut puhetta esimerkiksi Snapchatin näistä tietojen säilytyksestä ja kun mä tutkin sitä, kun ihmiset sanoo että; "No mutta snäppi ei säilytä niitä tietoja.", kun mä tutkin sitä, niin mun piti todella, todella kauan selvittää sitä, että mä pääsin edes löytämään tiedoista sen kohdan, missä kerrotaan miten niitä säilytetään ja niitä säilytetään paljon pidempään kuin mitä alunperin siinä tavallaan etusivulla annetaan ymmärtää.

[00:14:37] Metti

Siellä voi olla se toisin sanoen- siis siellä voi olla tallessa sellaista asiaa, mitä mä luulen, että on jo poistunut!

[00:14:43] Metti

Millaisia turvallisuusriskejä näissä nopeasti muuttuvissa some-alustoissa voi olla?

[00:14:49] Henri

Joo no ne ovat valtavat. Eli se että, kun mietitään tätä meidän digitaalisuuttamme – me... meillä on jokaisella joku älylaite taskussa, joka seuraa meitä aktiivisesti. Koko ajan halutaan, tai emme me halua, mutta se vaan seuraa.

[00:15:03] Henri

Niin, niin se on oikeasti sellainen asia mitä pitää pohtia nyt ja erityisesti tulevaisuutta ajatellen myös se, että minne sitä dataa kerätään, että jos se kerätään esimerkiksi Kiinaan tai Yhdysvaltoihin, missä ne meidän nämä suurimmat somejätit ovat, niin kyllä siitä pitää olla huolissaan minkälaista tietoa haluaa jakaa. Kaikki tällaiset urheiluovellukset esimerkiksi keräävät paikkatietoa ja meillä on esimerkiksi tiedossa sellainen, että kun sport-tracker tiedostoja- tai tätä dataa, kun käytiin läpi, niin sen avulla pystyttiin selvittämään Naton tukikohdat.

[00:15:39] Henri

Eli katsottiin se, että missä nämä ihmiset juoksevat ympyrää ja todettiin, että tuolla näitä nyt sattuu olemaan. Eli tavallaan lainsäädäntökin tulee- ja tällaiset uhkakuvat tulee koko ajan tämän tekniikan kehittymisen perässä. Sitten kun mietitään, että meillä on jotain sovelluksia niin tietenkin se, että sovellus hankitaan luotettavasta, paikasta- että se on se aito oikea palveluntarjoaja, joka sen tuottaa. Sitten näihin tuota sovelluksiin ylipäättänsäkin niin liittyy se että...

[00:16:09] Henri

...Jos niitä päivittää niin aina siinä pitää kysyä, että no, jos mä päivitän tän sovelluksen- mikä hyvin usein on myös sen käyttämisen edellytys, niin mitä silloin? Mitä dataa silloin lähtee siitä päätelaitteesta jonnekin. Sehän on se juttu koska se on se ilmainen. Siinäkin voidaan kerätä osoitetiedot, paikkatiedot niin myös niiltä henkilöiltä, jotka eivät haluaisi olla somessa- niin kerätään niin sun yhteystietojen kautta. Kun on niin, että tää on todella hankala kuvio, että sanoin, että se jaettu tieto on menetetty.

[00:16:41] Henri

Se, mitä meidän pitäisi, esimerkiksi sitten laitteessa ja tehdä säännöllisesti myös tällainen digisiivous, että me emme pitäisi niissä päätelaitteissa- ja päätelaitteella siis tarkoitan kännykkää...

[00:16:51] Henri

...Niin ei pidettäisi näitä tuota ylimääräisiä sovelluksia roikkumassa ja niitä aktiivisesti poistettaisiin sieltä ja sitten myös se, että joskus voi käydä niin, että sovelluksen päivityksen yhteydessä saattaa tapahtua joku muutos johonkin, että se vähän laajeneekin ne käyttöoikeudet. Mutta on meillä myös olemassa, että viranomaisenkin on tehnyt tällaisen mokaan kerran. Muistaakseni oli näin, että oli somekielto, kun ihmisillä oli ollut sosiaalisen somekielto- anteeksi siis markkinointikielto. Kun oli ollut ihmisillä, niin tämä oli muuttunut oletusarvoiseksi avoimeksi heidän omassa järjestelmä uudistuksessa ja tämä oli siis suomalaisellakin viranomaisella tällainen käppi käynyt että...

[00:17:32] Henri

...Että, kyllä niinku sitä omasta tiedosta kannattaa pitää huolta, mutta se sitten kun mietitään taas sitä, että erilaisia sovelluksia ja erilaisia palveluntarjoajia, niin keskeistä on se, että niihin laitetaan eri käyttäjätunnukset. Niissä on eri salasana, että jos ajatellaan nyt hyvin yleinen tyyppillinen huijaustapa, on tää... tai siis ehkä aikuisten maailmassa tää näyttäytyy tällä hetkellä, eli tulee näitä tällaisia luotettuja sähköposteja, missä on tällainen vahvan tunnistuksen edellyttävä linkki ja se tulee sieltä sun tutulta kollegalta ja sitten kun siihen mennään sisälle, niin se pyytää sinulta sen käyttäjätunnuksen ja salasanan ja sen jälkeen se kerran välähtää ja sitten tavallaan se tieto meni.

[00:18:18] Henri

Niin ja nyt sitten, jos tämä käyttäjätunnus ja salasana on samanlainen, tai siis sama kaikkialla muualla järjestelmissä, niin tällä tavalla sitten altistuu kaikki järjestelmät mitä käytät niin mahdollisesti tälle kontaminoinnille ja se, että kun kone tekee sen sitten automaattisesti justiin, hakee tyyppillinen etunimi sukunimi at, gmail tai hotmail tai mitä niitä ikinä onkaan, niin se tekee sen todella nopeasti niin niin tästäkin syystä niin se salasana-

[00:18:48] Henri

Niin aina erilainen, monimutkaisena eri järjestelmissä ja sitten myös se, että ei linkitettäisi esimerkiksi niin, että joku palveluntarjoajan tilillä sitten rekisteröidytään jonnekin muualle, vaan jokaiselle olisi sitten ne omat salasanat ja käyttäjätunnukset jokaiselle palvelulle.

[00:19:07] Metti

Joo tää on oikeasti tosi tärkeä muistaa. Monet puhuvat tai monet suhtautuvat välillä niin, että kun ei mulla oikein ole rahaa ja ei mulla oikein ole mitään tietoa mitä kukaan haluaisi, niin ei täällä nyt ole niin väliä. Mutta mitä jos vaikka ei omistaisi mitään ja vaikka ei olisi mitään valtiosalaisuuksia, niin mitä mulle voi siis seurata siitä, jos mun tiedot joku onkii? Jos mä vaikka käytän aina samaa salasanaa ja joku sen saa napattua?

[00:19:34] Henri

No joo, jos sitten lähdetään tekemään, vaikka identiteettiä niin se on hyvä tapa. Identiteettivarkaus. Hankitaan siitä sinun tiedot, esiinnyttään sinuna tai sitten se, että lähdetään tekemään vaikka petoksia, eli ihan kylmästi vaan tilataan sinun tiedoilla sinun nimessäsi pikavipit nostetaan pystyyn, sen jälkeen olet ihmeissäsi, että mitäs näitä karhukirjeitä tulee, sitten sä joudut- niitä... totta kai et sä joudu maksamaan niitä, mutta se hankaloittaa kyllä elämää todella paljon, että sitten jos näitä tällaisia pikavippejä alkaa tulemaan tai tuotteita on tilattu sinun nimissäsi, niin kyllä siellä harmia voidaan tehdä todella paljon.

[00:20:09] Metti

Ja joku siitä aina voi hyötyä ja joutuu esimerkiksi laittaa sitten niitä itselleen niitä luottotietoja sitten sen jälkeen, jos näin pääsee käymään, että siinä voi olla ihan tosi iso vyyhdin ääressä, vaikka tavallaan tuntuu, että eihän multa nyt kun yks kuva vaan on tuolla ja mun nimi on (se ja se). Eihän sillä nyt mitään tehdä.

[00:20:25] Metti

Mitä sä ajattelet tulevaisuutta ja tietysti myös nykyhetkeä ajatellen, että mitä on mitkä ovat kaikkein isoimpia riskejä verkossa ja digitaalisessa ympäristössä nyt ja lähitulevaisuudessa?

[00:20:37] Henri

No kyllähän tämä tiedon jakamisen osalta niin siinä ne riskit ovat, että me ollaan tavallaan koko ajan jonkun valvonnan alla ja se, että mitä me holtittomasti jaetaan- ja sitten myös se, että teemmekö me itselle jotain hallaa, että kun mennään kommentoimaan jotain asiaa, vaikka somessa varsinkin kärkkäästi, niin hyvin usein tämä internetti tuo siihen semmoiseen

[00:21:01] Henri

Suojamuurin, mutta ei ne ihmiset sitten kasvotusten niitä tee, että meillä on olemassa... esimerkiksi tapauksessa on ollut kunnianloukkauksesta tuomion saanut henkilö, joka on ollut hyvässä asemassa, aikuinen ihminen. Ja sitten, kun kysytään, että miksi sinä nyt tällaista menet tekemään, niin tavallaan internetin kasvottomuus mahdollisti sen tilanteen. Tämä on niin kun esimerkki siitä yksilötasolla, että tavallaan ne teot mitä nyt teet, niin ne voi vaikuttaa siihen...

[00:21:28] Henri

...Sinun omaan tulevaisuuteesi esineiden internet on yks tällainen asia, mikä kiihtyy koko ajan. Tämä tulee todella valtavalla vauhdilla. Sitten tekoäly- tekoälyn huolet ovat tietenkin ne- itse en ole sen alan asiantuntija, mutta se vähäinen osuus, mitä sieltä kirjallisuutta tulee seurattua, niin kyllä siellä jo tunnustetaan niitäkin uhkakuvia, että mitä sen kautta voi sitten toiminnalle tulla.

[00:21:56] Metti

Joo eli entistä tärkeämmäksi tulee just ne omien tietojen säilyttäminen turvassa ja oman käyttäytymisen arviointi siinä, ettei ainakaan joudu minnekään pahoille teille ja muistuttaisin kaikkia kuulijoita siitä, että vaikka työnantajat eivät saa katsoa teidän someanne, kun haette töitä, niin kaikki eivät tätä noudata, joten kannattaa olla siltäkin osin varovainen, ettei laita ehkä niitä bailu kuvia sinne sitten näkyviin. Mä kysyn vielä sulta lopuksi, että millaisilla keinoilla näiden jo kuultujen lisäksi, että onko vielä sellaisia keinoja, miten itse pystyisi suojelemaan omaa itseään digitaalisessa ympäristössä?

[00:22:37] Henri

No joo tosiaankin se, että turvallinen salasana, ehdottomasti on monivaiheinen tunnistaminen. Taas se perusajatus, että jos et sä pysty sitä bailukuvaa laittamaan Aamulehden etusivulle, niin sitä ei kannata sinne someen jakaa. Tosiaankin se, että vaikka sä lähetät sen lyhytkestoisen kuvan toiselle niin siitä voidaan ottaa tuota kuvankaappaus eli aina se, että kun sä oot jotain nettiin laittanut, sä et saa sitä koskaan pois. Jos ne lähtevät siitä etenemään laitteelta toiselle palvelimelta toiselle niitä et saa sieltä koskaan.

[00:23:09] Henri

Se, että mietit että mistä asioita lataat? Minkälaiselta alustalta? Jos sulle tulee erilaisia linkkejä... Meillä on todella paljon esimerkiksi postin, eri pankkien osalta tullut tällaisia, että linkkaa tästä, että sulla on tulossa paketti, niin hetkonen, että miksi se nyt tällä hetkellä tulee? Sitten tällaiset romanssihuijaukset, että joo, kyllähän meillä jokainen haluaa kuulla kohteliaisuuksia, mutta se pitää kysyä, että no miksi juuri tämä amerikkalainen lääkäri, tai huippumalli haluaa ottaa minuun yhteyttä, kun minä täällä Tampereella istuskelen tällä hetkellä? Että, miksi juuri minä? Ehkä siinä saattaa olla joku juttu taustalla...? Säännölliset tietoturvapäivitykset laitteelle ehdottomasti ja myös fyysinen laite. Älä anna sitä kaverille.

[00:23:55] Henri

Eli ihan lähtökohta se, että jos kaveri pyytää, että saanko mä katsoa sun kännykkään, niin ei sun tarvitse antaa sitä. Se on sinun ehkä kallisarvoisempi, kuin lompakko tai avaimet jopa. Eli se kaikki data, se kaikki historia- kaikki on siinä päätelaitteessa. Niin älä anna sitä kaverille. Ei sen tarvitse sitä päästä käpälöimään.

[00:24:16] Henri

Ja just semmoista bailukuvista- että toki työnantaja ei saa katsoa tai kerätä tietoa mitään. Sellaista tietoa sinua minkä sä et itse anna. Mutta kyllä digitaalinen jalanjälki, eli minkälaista historiaa sää olet nyt tuonut? Sometilien yksityisyysasetusten säännöllinen tarkastelu, että kyllä tässä paljon seikkoja on, mitä pitää aktiivisesti huolta ja niin... sen taisinkin sanoa sen digisiivouksen sille laitteelle, että onko sinne ilmestynyt (jotain) ja onko jotain muuttunut asetuksissa?

[00:24:48] Henri

Nämä kun laittaa kuntoon niin pääsee pitkälle.

[00:24:51] Metti

Joo tämä. Se mikä tuntuu siltä, että laitanpa muutaman harmittoman kuvan, sisältääkin aikamoisen vyyhdin. Kiitos kovasti haastattelusta Henri.

[00:25:02] Metti

Digitaalisen turvallisuuden, samoin kuin fyysisen turvallisuuden osalta tärkeää on se, että ei jää yksin. Jos jotain käy, muista pyytää apua matalalla kynnyksellä. Nettipoliisi on olemassa. Lisäksi voi kysyä kaverilta, opettajalta, terkkarilta, keneltä tahansa turvallisesti kokemaltasi ihmiseltä, että mitä kannattaa tehdä, jos tulee tällöinen joku epämiellyttävä tilanne, oli se sitten mikä hyvänsä.

[00:25:27] Metti

On hyvä muistaa, että se mikä joskus tuntuu hauskalta läpältä, voi jonkun toisen mielestä olla tosi ahdistavaa ja se voi olla oikeasti johtaa niihin rikosoikeudellisiin toimenpiteisiin.

[00:25:38] Metti

Tänäänkin mä muistutan, että hyvinvointi on turvallisuutta ja turvallisuus on hyvinvointia.

[00:25:47] Metti

TurvaX on Opetushallituksen rahoittama hanke, jota toteuttaa SASKY koulutuskuntayhtymä yhdessä Vammalan lukion ja Kangasalan lukion kanssa.